

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2 โรงเรียนแกดำวิทยาคาร กิ่ง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม จำนวน 10 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 5 คน และกลุ่มควบคุม 5 คน นักเรียนที่นำมาคัดเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย เสนอรายชื่อว่ามีพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนและจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของผู้สังเกตพฤติกรรมพบว่า มีพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน

เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย เสนอรายชื่อว่าเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน และจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของผู้สังเกตพฤติกรรมพบว่า มีพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน
2. มีพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนในระยะ สัปดาห์พฤติกรรมโดยเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมในแต่ละครั้ง
3. เป็นผู้ยอมรับว่าตนเองมีพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนและต้องการแก้ไขปรับปรุงตนเอง
4. นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เรียนวิชาภาษาไทยที่สอนโดยอาจารย์คนเดียวกัน
5. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างต้องผ่านการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน

6. เมื่อทำการวิเคราะห์หาค่าความคิดที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแล้ว พบว่านักเรียนมีความคิดไม่มีเหตุผล

7. มีเวลาเรียนในชั้นเรียนปกติไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เทปบันทึกเสียงให้สัญญาณ 20 วินาทีและ 10 วินาทีสลับกันไปสำหรับผู้สังเกตพฤติกรรม เพื่อให้ทราบเวลาที่เริ่มต้นและสิ้นสุดการสังเกตพฤติกรรมในแต่ละช่วงซึ่งเป็นเวลาที่ใช้ในการสังเกต 20 วินาที และพักเพื่อบันทึกพฤติกรรม 10 วินาทีสลับกันไปติดต่อกันเป็นเวลา 30 นาที
2. แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา เป็นตาราง 60 ช่วง แต่ละช่วงสำหรับบันทึกการเกิดหรือไม่เกิดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนที่สังเกตได้ในแต่ละช่วงเวลา
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลของการแสดงพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทย ให้นักเรียนตอบและนำผลมาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกนักเรียนไว้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. แบบฟอร์มการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยและต่อพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียน เพื่อคัดเลือกนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการทดลอง

การวิจัยนี้เป็นการทดลองแบบ ABF แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดำเนินการทดลองในระยะต่าง ๆ ดังนี้

ระยะที่ 1 (A) เป็นการหาเสถียรภาพพฤติกรรม โดยผู้สังเกตพฤติกรรมจะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกันเป็นเวลา 3 สัปดาห์

ระยะที่ 2 (B) เป็นระยะการให้การบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ นักเรียนในกลุ่มทดลองพบกับผู้วิจัย เพื่อรับการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์เป็นรายบุคคล ครั้งละประมาณ 30 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกันเป็นเวลา 6 สัปดาห์ แบ่งเป็นระยะย่อย ๆ ดังนี้

ระยะที่ 2.1 ใช้เวลา 1 สัปดาห์

ผู้ทำการวิจัยอธิบายถึง เป้าหมายของการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ การเกิดอารมณ์ไม่ เป็นสุขและพฤติกรรม เบี่ยงเบน ลักษณะความคิดที่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล โดยใช้เกณฑ์ 5 ประการดังที่กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 เป็นเกณฑ์ในการจำแนกความคิดที่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล ตลอดจนการกำจัดความคิดที่ไม่มีเหตุผล เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น

ระยะที่ 2.2 ใช้เวลา 4 สัปดาห์

ในระยะนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สังเกตถึง เหตุผลของการไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน
2. วิเคราะห์ถึงความมีเหตุผลหรือไม่มี เหตุผลของความคิด เกี่ยวกับการไม่เอาใจ

ใส่การเรียนด้วยเกณฑ์ 5 ประการคือ

- 1) เป็นความคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงที่เป็นปรนัย
- 2) เป็นความคิดที่ช่วยป้องกันชีวิตของตนเอง
- 3) เป็นความคิดที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายในระยะใกล้และไกลได้เร็วที่สุด

หรือช่วยให้ได้สิ่งที่ต้องการ

- 4) เป็นความคิดที่ช่วยป้องกันหรือกำจัดความขัดแย้งในตนเอง
- 5) เป็นความคิดที่ช่วยป้องกันหรือกำจัดความขัดแย้งกับบุคคลอื่น

การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ ถ้านักเรียนมีความคิดที่อยู่ในลักษณะตรงกันข้ามกับลักษณะ 5 ประการดังกล่าวเพียงประการเดียวก็ถือว่าเป็นความคิดที่ไม่มีเหตุผล และความคิดนั้นจะต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงให้เป็นความคิดที่มีเหตุผลด้วยกระบวนการการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและนักเรียน เพื่อทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ได้ด้วยตนเองในครั้งต่อไป

- 3. ใช้วิธีการชี้แนะ (Prompting) ให้เกิดความคิดที่มีเหตุผล
- 4. ใช้วิธีการฝึกทักษะ (Skill Training) ในกรณีที่นักเรียนขาดทักษะในการแสดงออกที่มีเหตุผลเพื่อช่วยให้เกิดทักษะในการแสดงออกที่มีเหตุผล
- 5. ให้การเสริมแรงทางสังคมโดยการกล่าวคำชมเชยกับความคิดที่มีเหตุผล
- 6. ให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ถึงผลของการคิดอย่างมีเหตุผลที่มีต่อพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน

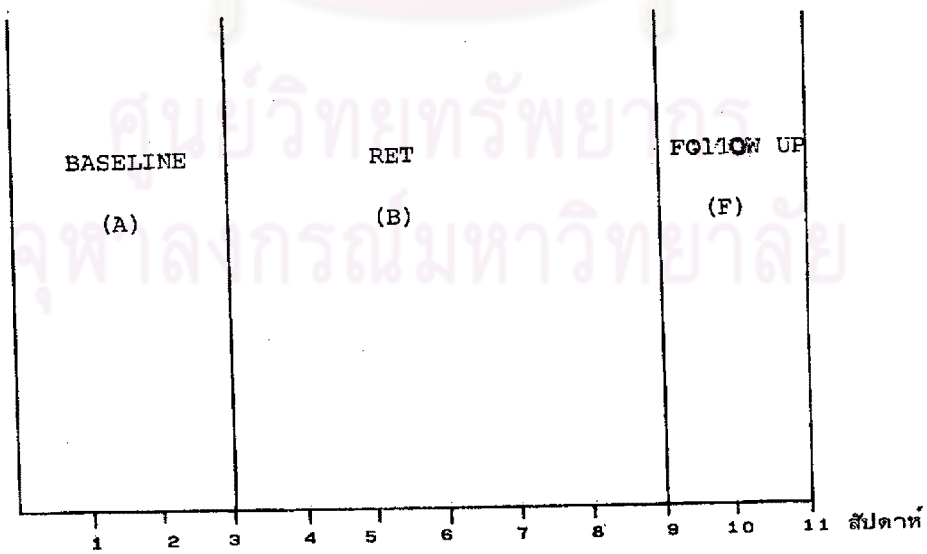
ระยะที่ 2, 3 ใช้เวลา 1 สัปดาห์

ระยะนี้เป็นระยะสุดท้ายของการบำบัด เป็นการทบทวนและสรุปกระบวนการทั้งหมด

ระยะที่ 3 (F) เป็นระยะติดตามผล ใช้เวลา 2 สัปดาห์

ในระยะนี้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการบำบัดด้วยวิธีการใด ๆ ทั้งสิ้น คงเรียนหนังสือตามปกติ ผู้สังเกตพฤติกรรมจะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในสัปดาห์ที่ 2 หลังจากยุติการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์

แผนภูมิแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในระยะต่าง ๆ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังต่อไปนี้

1. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนในระยะพื้นฐาน พฤติกรรม สัปดาห์ที่ 1-3 สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที
2. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนในระยะที่ให้การบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ สัปดาห์ที่ 4-9 สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที
3. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนในระยะติดตามผล โดยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในสัปดาห์ที่ 2 หลังจากยุติการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ กล่าวคือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในสัปดาห์ที่ 11 จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

วิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทำเฉพาะในขณะที่เรียนวิชาภาษาไทย การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมแต่ละครั้งใช้เวลา 30 นาทีติดต่อกัน โดยสังเกตการเกิดหรือไม่เกิดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในช่วงเวลา 20 วินาทีและหยุดพักเพื่อบันทึกผลการสังเกตในช่วงเวลา 10 วินาที วิธีการสังเกตนั้นผู้สังเกตจะเริ่มสังเกตเมื่อได้ยินเสียงสัญญาณ "สังเกต" และหยุดสังเกตเมื่อได้ยินเสียงสัญญาณ "บันทึก" ในขณะเดียวกันก็บันทึกผลการสังเกต เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณ "สังเกต" ก็ได้สังเกตอีกครั้ง จนกระทั่งได้ยินเสียงสัญญาณ "บันทึก" ให้หยุดการสังเกต และในขณะเดียวกันก็บันทึกผลการสังเกต ทำสลับกันไปเรื่อย ๆ จนครบ 30 นาทีติดต่อกัน หรือ 60 ช่วงเวลา การบันทึกพฤติกรรมนั้น บันทึกโดยใส่หมายเลข "1" เมื่อสังเกตเห็นว่าเกิดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน และใส่หมายเลข "0" เมื่อสังเกตเห็นว่าไม่เกิดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียนในช่วงเวลาการสังเกตนั้น ๆ

ผู้สังเกตและบันทึกพฤติกรรม

ใช้ผู้สังเกตพฤติกรรม 2 คน ผู้สังเกตพฤติกรรมทั้ง 2 คนต้องได้รับการฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรม จนสามารถสังเกตและบันทึกพฤติกรรมได้ตรงกัน มีระดับความเห็นสอดคล้องกันอย่างน้อย 80 % ในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมแต่ละครั้งติดต่อกัน 3 ครั้ง จึงจะทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจริงได้ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

ความเที่ยงของการสังเกต

ความเที่ยงของการสังเกตพิจารณาจากความเห็นสอดคล้อง (agreement) ของผู้สังเกตพฤติกรรม 2 คน นำเอาช่วงเวลาที่มีผู้สังเกตพฤติกรรม 2 คน ที่ได้บันทึกไว้มาแทนค่าในสูตรการวัดความเที่ยงของการสังเกตของเคปป์ (Kappa) ดังต่อไปนี้

$$K = \frac{P_o - P_c}{1 - P_c}$$

(Kazdin 1982 : 66)

ค่าความเที่ยงของการสังเกต (K) ต้องไม่ต่ำกว่า .80 จึงจะเชื่อว่าข้อมูลที่สังเกตได้นั้นเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ (Hartmann 1977 : 113-114)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้ดังนี้

ก. นำผลการสังเกตพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเขียนในชั้นเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีค่าความเที่ยงของการสังเกตระหว่างผู้สังเกตพฤติกรรม 2 คน เกิน .60 มาหาค่าเฉลี่ยและ เสนอ เป็นตารางคะแนนเฉลี่ยของจำนวนช่วงเวลาเกิดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเขียนในระยะต่าง ๆ ของการทดลองทั้งของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง พร้อมทั้งนำเสนอเป็นกราฟเส้นตรงแสดงค่าเฉลี่ยของจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมไม่เอาใจใส่การเขียนในชั้นเรียนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล

ข. นำค่าเฉลี่ยของจำนวนช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง มาทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t independent

ค. นำค่าเฉลี่ยของจำนวนช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ไม่เอาใจใส่การเรียนในชั้นเรียน ของกลุ่มทดลอง มาทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระยะต่าง ๆ ของการทดลอง โดยใช้สูตร t dependent

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย